

ວາລະສານວິທະຍາສາດມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ, ຄົ້ນຄວ້າວິໄຈສະຫະສາຂາວິຊາ, ວາລະສານເບີດກວ້າງ
ສະບັບທີ 6, ເຫຼັ້ມທີ 3 (Special Issue) 2020, ເລກທະບຽນ ISSN 2521-0653

ຜົນກະທົບຂອງນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາຕາມການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ ຂອງ ສປປລາວ¹

ອັກສອນໄຊ ຈັນມະວົງ², ທອງພັນ ຈນຖາວອນ, ໄພວັນ ປຸນນາລີ ແລະ ມິງຄນ ວັດທະນາ
ພາກວິຊາ ບລິຫານທຸລະກິດ, ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ, ມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ

ບດຄດຫຍ

ການພັດທະນາ ສປປລາວ ໃຫ້ຫຼັກຖານຈາກປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ປະຊາຊົນຫຼັກຖານຈາກຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ການປັບປຸງແກ້ໄຂບັນຫາເສດຖະກິດໃຫ້ສະຖຽນລະພາບ ເປັນຜົນໃຫ້ລັດຖະບານເຂົ້າມາມີບົດບາດສາຄັນໃນການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ ດ້ວຍການການິດເຄື່ອງມືນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາຜ່ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ, ການ ເກັບພາສີ-ອາກອນ, ການການິດປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດ, ອັດຕາແລກປ່ຽນ ແລະ ອັດຕາດອກເບ້ຍເປັນຕົ້ນ.

ການສຶກສາຜົນກະທົບຂອງນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາຕາມການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ ຂອງ ສປປລາວ ເຊິ່ງເປັນການວິເຄາະແບບປະລິມານ ແລະ ນາໃຊ້ຂໍ້ມູນທຸຕິຍະພູມ ເປັນລາຍປີແຕ່ປີ 1990-2018 ໂດຍທົດ ສອບຜົນກະທົບໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ, ການພະຍາກອນອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດໃນອານາຄົດ. ຈາກບັນຫາດັ່ງກ່າວ, ຜູ້ວິໄຈຈຶ່ງຕ້ອງ ການສຶກສາການຜົນກະທົບຂອງການດາເນີນນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍ ເງິນຕາຕາມການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງ ສປປລາວ ເພື່ອເປັນແນວທາງໃຫ້ລັດຖະບານ ດາເນີນນະໂຍບາຍໃຫ້ ໜ້າສົມກັບສະພາບການປ່ຽນແປງທາງເສດຖະກິດ.

ຜົນຂອງການສຶກສາພົບວ່າ ຜົນກະທົບຂອງນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາຂອງລັດຖະບານ ສປປລາວ ຜ່ານການດາເນີນລາຍຈ່າຍ, ການເກັບພາສີ-ອາກອນ, ການການິດປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດ ແລະ ການການິດ ອັດຕາແລກປ່ຽນ ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງ ສປປລາວ ໃນໄລຍະຍາວ, ສ່ວນການດາເນີນ ນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາຜ່ານການເກັບພາສີ-ອາກອນ ແລະ ການການິດອັດຕາແລກປ່ຽນມີຜົນກະທົບຕໍ່ ຜົນກະທົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງ ສປປລາວ ໃນໄລຍະສັ້ນ ເຊິ່ງມີຄວາມບໍ່ຮຽບຮ້ອນໄປຫາຈຸດດູນ ນະພາບໄລຍະຍາວດ້ວຍອັດຕາເລັ່ງ 24.86%, ເມື່ອພະຍາກອນອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດ ໃນປີ 2019-2020 ດ້ວຍແບບຈາລອງ ARMA (1,2) ເຫັນວ່າອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງ ສປປລາວ ມີ ແນວໂນ້ມຫລົງ, ສະນັ້ນລັດຖະບານຄວນນາໃຊ້ນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບ ພາວະເສດຖະກິດ ໂດຍດາເນີນນະໂຍບາຍການເງິນຜ່ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ແລະ ການເກັບພາສີ-ອາກອນເພື່ອເປັນ ການກະຕຸ້ນການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນ ແລະ ການບລິໂພກໃນລະບົບເສດຖະກິດ.

ຄາສັບສາຄັນ: GDP, ນະໂຍບາຍການເງິນ, ນະໂຍບາຍເງິນຕາ, ການທົດສອບໄລຍະຍາວ ແລະ ການທົດສອບໄລຍະສັ້ນ.

¹ ການອາງອີງພາສາລາວ

ອັກສອນໄຊ ຈັນມະວົງ ແລະ ຄະນະ. (2020). ຜົນກະທົບຂອງນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາຕາມການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ ຂອງ ສປປລາວ, ວາລະສານວິທະຍາສາດ ມະຫາວິທະຍາໄລ ສຸພານຸວົງ, ສະບັບທີ 6 ເຫຼັ້ມທີ 3 (Special Issue), ໜ້າທີ: 1334-1343.

² ຕິດຕໍ່ພວພັນ

ອັກສອນໄຊ ຈັນມະວົງ, ພາກວິຊາບລິຫານທຸລະກິດ, ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ, ມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ
Tel: +856 020 59590799, Email: aksonexayfx@gmail.com

Impact of Fiscal and Monetary Policies Complementary to the Economic Growth of Lao PDR

Aksonexay CHANMAVONG³, Thongphanh CHANTHAVONE, Phaivanh PHOUNNALY, and Mongkhoun VATTHANA

*Department of Businesses Management, Faculty of Economics and Tourisms,
Souphanouvong University, Lao PDR*

Abstract

Lao PDR is one of the least developed countries, our aim is to improve the economy to bring people out of poverty. The government plays a significant role in Lao economic development by setting fiscal policy and monetary policy through expenditure, customs-taxation, money supply, exchange rate and interest rate. Since 1997, the Lao PDR has been affected by the Asian financial crisis. Lao PDR was under severe inflationary pressure at that time, in 1998 and 1999 there were inflation rates of 142.0% and 108.3% respectively. So, the government applied the fiscal and monetary policies in order to improve the economic system.

The study of the impact of fiscal and monetary policies on the economic growth of the Lao PDR provided quantitative analysis by using secondary data annually from 1990-2018 and by testing the short-term impact and long-term impact of fiscal and monetary policies' impact on future economic growth in Lao PDR. The researchers wanted to study how fiscal and monetary policies are affecting the Lao economy and guide the government to adapt to the changing economic situation.

The result of the study found that the long-term impact of fiscal and monetary policies was complementary to the economic growth of Lao PDR through government expenditure, customs-taxation, determination of money supply in the economic system and exchange rate. Fiscal and monetary policies through taxation and exchange rate could also have an impact on the economic growth of the Lao PDR in the short term and the deviation to the long-term equilibrium point is at a speed of 24.86%. When forecasting GDP growth in 2019-2020 by ARIMA models it showed that ARMA (1,2) is leading to a decrease in the rate of GDP growth of Lao PDR. So, the government should apply fiscal and monetary policies in line with the economic conditions, by using fiscal policy through government expenditure, customs-taxation as a stimulus for the private investment sector and consumption. Also, monetary policy through exchange rate to promote foreign direct investment (FDI).

Keywords

GDP, Fiscal Policy, Monetary Policy, Cointegration test, Error Correction Model (ECM)

³ Correspondence

Aksonexay CHANMAVONG, Department of Management, Faculty of Economics and Tourisms, Souphanouvong University, Tel: 02059590799, Email: aksonexayfx@gmail.com

1. ພາກສະເໜີ.

ໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງປະເທດຊາດໃຫ້ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕຢ່າງມີສະຖຽນລະພາບ ລັດຖະບານໄດ້ໃຫ້ຄວາມໝາຍຄວາມສາຄັນຕໍ່ກັບບົດບາດໃນການປັບປຸງແກ້ໄຂບັນຫາເສດຖະກິດ ໂດຍການໃຊ້ນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາ, ເຊິ່ງລັດຖະບານດາເນີນນະໂຍບາຍການເງິນຜ່ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ການເກັບພາສີ-ອາກອນເປັນການກະຕຸ້ນລະບົບເສດຖະກິດ ແລະ ການກະຈ່າຍລາຍໄດ້, ເນື່ອງຈາກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ການເກັບພາສີ-ອາກອນຂອງລັດຖະບານເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍມວນລວມໃນຕະຫາດຜະລິດ, ແຕ່ຫາກການປ່ຽນແປງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ການເກັບພາສີ-ອາກອນມີຜົນເຮັດໃຫ້ຜະລິດ ພ ນມວນລວມພາຍໃນປະເທດ (GDP) ປ່ຽນແປງ, ໃນລະບົບເສດຖະກິດທີ່ມີການເກີດພາວະຖິດຖອຍ ເປັນຜົນໃຫ້ລັດຖະບານຈະໃຊ້ເຄື່ອງມືການເງິນແບບຂະຫຍາຍຕົວໂດຍເພີ່ມຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ, ຫາດການເກັບພາສີ-ອາກອນ ເພື່ອສົ່ງເສີມການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນ ແລະ ເພີ່ມໜີ້ສິນຂອງລັດຖະບານ ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງສາມາດແກ້ໄຂບັນຫາການວ່າງງານ ແລະ ກາຈັດ ທີ່ ແກ້ໄຂບ ນຫາຊ ອງຫວ າງເງິນຝ ດ ແລະ ມ ຜົນເຮ ຫ້ດຸນ ງົບປະມານຫລົງ, ແຕ່ໃນທາງກົງກັນຂ້າມໃນສະພາບເສດຖະກິດມີການຂະຫຍາຍຕົວ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ສາມາດບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ ຈະເຮັດ ໃຫ້ ເກີດການຫົດຕົວຂອງ ຜະລິ ພ ນມວນລວມພາຍໃນປະເທດ(GDP), ລັດຖະບານຈຶ່ງໄດ້ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືນະໂຍບາຍການເງິນແບບຫົດຕົວ ດ້ວຍການຫລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ແລະ ການເພີ່ມການເກັບພາສີ-ອາກອນ ທີ່ ເພີ່ມອັດຕາພາສີ-ອາກອນ ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງສາມາດກາຈັດ ທີ່ ແກ້ໄຂບັນຫາຊ່ອງຫວ່າງເງິນເຟີ້ ແລະ ມີຜົນເຮັດໃຫ້ດຸນງົບ ປະມານດີຂຶ້ນ.

ການດາເນີນນະໂຍບາຍເງິນຕາເປັນການຈັດປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດໃຫ້ເໝາະສົມ ໂດຍທະນາຄານກາງ ເຊິ່ງເຮັດໜ້າທີ່ເປັນຊື່ ກາ ງ ໃນການແລກປ່ຽນຂອງການທາທຸລະກາທາງການເງິນຕ່າງໆ, ດັ່ງນັ້ນການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ພັດທະນາປະເທດຈະດາເນີນຕໍ່ໄປໄດ້ຂຶ້ນຢູ່ກັບປະລິມານເງິນ ແລະ ສິນເຊື່ອທີ່ເໝາະສົມ ໂດຍຈະຕ້ອງໃຫ້ຕະຫາດມີຄວາມສົມດຸນລະຫວ່າງອຸປະສົງ ແລະ ອຸປະທານຂອງເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດ, ສະນັ້ນປະລິມານເງິນຈຶ່ງເປັນຕົວປ່ຽນທີ່ສາຄັນທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ລະບົບເສດຖະກິດມີສະຖຽນລະພາບ, ເຊິ່ງຖ້າຫາກປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດມີປະລິມານເງິນ

ຫາຍເກີນໄປຈະເຮັດໃຫ້ເກີດພາວະເງິນເຟີ້, ແຕ່ຖ້າຫາກປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດມີປະລິມານເງິນໜ້ອຍເກີນໄປຈະເຮັດໃຫ້ເກີດພາວະເງິນຝືດ ທັງສອງກລະນີມີຜົນກະທົບຕໍ່ກັບລະບົບເສດຖະກິດທັງໝົດ, ການກາກົດເຄື່ອງມືນະໂຍບາຍເງິນຕາເຂົ້າໃນການປັບປຸງແກ້ໄຂບັນຫາທາງການເງິນຂອງປະເທດໂດຍໃຊ້ເຄື່ອງມືດ້ານອັດຕາດອກເບ້ຍນະໂຍບາຍ, ການຊື້-ຂາຍພັນທະບັດຂອງທະນາຄານແຫ່ງ ສປປລາວ, ອັດຕາເງິນສົດສາຮອງທາງດ້ານກົດໝາຍ, ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງເປັນການເຮັດທຸລະກາທາງດ້ານຕະຫາດເງິນຕາຕ່າງປະເທດ. ການດາເນີນນະໂຍບາຍເງິນຕາຈຶ່ງເປັນເປົ້າໝາຍສູງສຸດຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ, ໃນສະພາວະເສດຖະກິດທີ່ຕົກຕໍ່າທະນາຄານກາງ ຈະໄດ້ກາກົດໃຊ້ນະໂຍບາຍເງິນຕາ ແບບຂະຫຍາຍຕົວ ໂດຍກາກົດໃຫ້ຫາດອັດຕາເງິນສົດສາຮອງທາງດ້ານກົດໝາຍ, ປັບອັດຕາດອກເບ້ຍນະໂຍບາຍ, ຂຄວາມຮ່ວມມືນາທະນາຄານທຸລະກິດໃຫ້ປ່ອຍສິນເຊື່ອແກ່ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ, ທະນາຄານກາງຈະທາການຊື້ຄືນພັນທະບັດລັດຖະບານຈາກພາກເອກະຊົນເພື່ອປ່ອຍເງິນເຂົ້າໄປສູ່ລະບົບເສດຖະກິດ ເປັນຕົ້ນ. ເມື່ອພາວະເສດຖະກິດມີການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານທະນາຄານກາງຈະໃຊ້ນະໂຍບາຍເງິນຕາແບບຫົດຕົວໂດຍການກາກົດໃຫ້ຫາດປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດ ຜ່ານຊ່ອງທາງການເພີ່ມອັດຕາເງິນສົດສາຮອງທາງດ້ານກົດໝາຍ, ການອອກພັນທະບັດຂາຍໃຫ້ແກ່ພາກເອກະຊົນ ແລະ ການເພີ່ມອັດຕາຊື້ຫາດໃບຢັ້ງຢືນການໃຊ້ໜີ້ຢູ່ໃນລະບົບທະນາຄານທຸລະກິດ ເຊິ່ງຈະເປັນການດູດເງິນອອກຈາກລະບົບເສດຖະກິດ.

ສປປ ລາວ ຢູ່ໃນຖານະເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ໂດຍແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII (2016 - 2020) ຂອງພັກປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວຄັ້ງທີ X ເພື່ອພັດທະນາປະເທດໃຫ້ຫາດພື້ນອອກຈາກປະເທດທີ່ດ້ອຍພັດທະນາໃນປີ 2020 ແລະ ປະຊາຊົນຫາດພື້ນຈາກຄວນມທຸກຍາກ ເປັນຜົນເຮັດໃຫ້ນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາຈະເປັນຕົວປ່ຽນທີ່ສາຄັນໃນການປັບປຸງເສດຖະກິດຂອງລາວໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວ.

ໃນ1986 ເປັນຕົ້ນມາລັດຖະບານ ສປປລາວໄດ້ເປີດປະເທດສູ່ໂລກພາຍນອກ ໂດຍໄດ້ຫັນຈາກເສດຖະກິດແຜນການມາເປັນເສດຖະກິດຕະຫາດ ເປັນການດາເນີນກົນໄກເສດຖະກິດຕະຫາດ ເປັນຜົນການຂະຫຍາຍຕົວຂອງລະບົບເສດຖະກິດໄດ້ເຕີບໂຕດ້ວຍອັດຕາສະເລ່ຍ 4.5%, ໃນປີ1990 ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງ ສປປລາວມີທ່າອ່ຽງຫລົງມາເປັນ6% ຈາກປີທີ່ຜ່ານ

ມາມີ 11%, ເຊິ່ງປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນແຕ່ຜະລິດຕະພັນພາຍໃນປະເທດຫລືຈຸດອັນເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ເກີດພາວະເງິນເຟີ້ ແລະ ມີອັດຕາເງິນເຟີ້ຢູ່ທີ່ 33.24% ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ ດາເນີນນະໂຍບາຍເງິນຕາແບບຮັດກຸມ ໂດຍໄດ້ເພີ່ມອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ຢືມ ແລະ ການິດອັດຕາເງິນສິດສາຮອງທາງດ້ານກົດໝາຍໃຫ້ແກ່ທະນາຄານທຸລະກິດເປັນຄັ້ງທຳອິດໃນອັດຕາ 5% ຂອງຍອດບັນຊີເງິນຝາກທ້າຍເດືອນ ເພື່ອຈາກັດການປ່ອຍສິນເຊື້ອຂອງທະນາຄານທຸລະກິດ, ເຖິງຢ່າງໃດກຕາມເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ກໍຍັງມີລັກສະນະຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງເຊິ່ງໃນໄລຍະປີ 1991-1995 ມີອັດຕາສະເລ່ຍ 6.4% ຕໍ່ປີ.

ໃນປີ 1997 ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກວິກິດການເງິນອາຊີ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດພົບກັບບັນຫາເງິນເຟີ້ຢ່າງຮຸນແຮງເຫັນຄື ປີ 1998 ແລະ ປີ 1999 ມີອັດຕາເງິນເຟີ້ເຖິງ 142.0% ແລະ 108.3% ຕາມລາດັບເປັນຜົນໃຫ້ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ນຳໃຊ້ນະໂຍບາຍເງິນຕາແບບຮັດກຸມດ້ວຍການອອກພັນທະບັດຂາຍ ແລະ ການິດອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ຢືມສູງຂຶ້ນພ້ອມທັງເພີ່ມອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນຝາກຂຶ້ນ.

ໃນປີ 2000 ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ມີການຂະຫຍາຍຕົວດີຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກລັດຖະບານໄດ້ນຳໃຊ້ນະໂຍບາຍປັບປຸງແກ້ໄຂວິກິດການເສດຖະກິດເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນດີຂຶ້ນ, ເສດຖະກິດມີການຈະເລີນເຕີບໂຕຢູ່ໃນອັດຕາ 5.7%, ອັດຕາເງິນເຟີ້ຕໍ່າກວ່າປີຜ່ານມາເຊິ່ງມີອັດຕາ 26.59% ແລະ ມີອັດຕາແລກປ່ຽນ 7887.64 ກີບຕໍ່ໂດລາ (ບົດລາຍງານເສດຖະກິດປະຈຳປີຂອງ ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວປີ 2020).

ນັບແຕ່ປີ 2003-2013 ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ການລົງທຶນຂອງຕ່າງປະເທດ ແລະ ການໄຫຼເຂົ້າຂອງເງິນທຶນຕ່າງປະເທດເພີ່ມຂຶ້ນ, ການເຂົ້າເປັນສະມາຊິກອົງກອນການຄ້າໂລກເປັນເງື່ອນໄຂສະດວກໃນການໃນການດາເນີນທຸລະກິດ, ແຕ່ກໍປະເຊີນໜ້າກັບສິ່ງທ້າທ້າຍດ້ານການຂາດດຸນ ງົບປະມານເພີ່ມຂຶ້ນ, ລາຄາສິນຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນ, ອັດຕາແລກປ່ຽນມີຄວາມຜັນແປເພີ່ມຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກມີຜົນກະທົບໄພພິບັດທາມະຊາດເປັນຜົນໃຫ້ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ນຳໃຊ້ນະໂຍບາຍເງິນຕາທາງອ້ອມໂດຍການິດອັດຕາດອກເບ້ຍນະໂຍບາຍ, ການິດອັດຕາເງິນຝາກແບບບັງຄັບ ແລະ ອັດຕາແລກປ່ຽນປະຈຳວັນ ເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດໃນປີ 2013

ມີການຂະຫຍາຍຕົວ 7.95%, ອັດຕາເງິນເຟີ້ຢູ່ລະດັບ 6.36%, ອັດຕາແລກປ່ຽນກີບຕໍ່ໂດລາແຂ່ງຄ່າຂຶ້ນ 1.87%.

ນັບແຕ່ປີ 2014 ມາຮອດປະຈຸບັນ ເສດຖະກິດຂອງ ລາວມີທ່າອຽງການຂະຫຍາຍຕົວຫລືຈຸດ ເນື່ອງຈາກການຫລຸດຊຸດແຜນງານຜະລິດບໍ່ຮູ້-ຂດຄົ້ນ ແລະ ກະສິກາ, ບັນຫາການປະສົບໄພພິບັດທາມະຊາດ ແລະ ການຂາດດຸນງົບປະມານ.

ຈາກບັນຫາດັ່ງກ່າວ, ຜູ້ວິໄຈຈຶ່ງຕ້ອງການສຶກສາການດາເນີນນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາມີຜົນກະທົບຕໍ່ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອເປັນແນວທາງໃຫ້ລັດຖະບານດາເນີນນະໂຍບາຍໃຫ້ເໝາະສົມກັບສະພາບການປ່ຽນແປງທາງເສດຖະກິດ.

2. ວິທີການດາເນີນການຄົ້ນຄວ້າ.

ການສຶກສາຜົນກະທົບການດາເນີນນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ມີວິທີການວິເຄາະແບບປະລິມານໂດຍນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຂັ້ນສອງ(Secondary data) ເຂົ້າໃນການສຶກສາໂດຍມີວິທີການດາເນີນຄົ້ນຄວ້າດັ່ງລຸ່ມນີ້:

2.1 ຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຶກສາ.

ຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ວິເຄາະຜົນກະທົບການດາເນີນນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາຕໍ່ເສດຖະກິດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນມາຈາກບົດລາຍຕົວຊີ້ວັດ (ADB Key Indicators) ຂອງທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ ແລະ ບົດລາຍງານເສດຖະກິດລາຍປີຂອງ ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ແຕ່ປີ 1990-2018 ເຊິ່ງປະກອບມີຂໍ້ມູນດ້ານເຄື່ອງມືນະໂຍບາຍການເງິນປະກອບມີລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ (GE), ລາຍຮັບຈາກພາສີ-ອາກອນ (TR) ສ່ວນຂໍ້ມູນເຄື່ອງມືນະໂຍບາຍເງິນຕາປະກອບມີປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດ (MS), ອັດຕາແລກປ່ຽນ (EX), ອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ລູກຄ້າຊື້ນິດ(MIR).

2.2 ແບບຈາລອງທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຶກສາ.

ການສ້າງແບບຈາລອງມາຈາກທິດສະດີນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາ, ທິດສະດີເສດຖະສາດມະຫາພາກຂອງ Maynard Keynes ແລະ ງານວິໄຈຂອງ Tanapoom Kooprasertying ປີ 2009, ໂດຍມີແບບຈາລອງທາງເສດຖາມິດດັ່ງນີ້:

$$LN\text{GDP}_t = \beta_0 + \beta_1 LN\text{GE}_t + \beta_2 LN\text{TR}_t + \beta_3 LN\text{MS}_t + \beta_4 LN\text{EX}_t + \beta_5 \text{MIR} + \bar{u}$$

ໂດຍວ່າ:

LN\text{GDP} = ໂລກາລິດລາຍໄດ້ປະຊາຊາດ (ຕື້ກີບ)

- LNGE= ໂລກາລິດລາຍຈ່າຍລັດຖະບານ (ຕົ້ນກີບ)
- LNTR= ໂລກາລິດການເກັບພາສີ-ອາກອນ (ຕົ້ນກີບ)
- LNMS= ໂລກາລອງປະລານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ (ຕົ້ນກີບ)
- LNEX= ໂລກາລິດອັດຕາແລກປ່ຽນ (ກີບຕໍ່ໂດລາ)
- MIR= ອັດຕາຕອກເບ້ຍລູກຄ້າຊັ້ນຕີ (%)

2.3 ວິທີການວິເຄາະ.

- ສ່ວນທີ່ 1: ຜົນກະທົບຂອງນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ ຂອງ ສປປລາວ ມີຂັ້ນຕອນວິເຄາະດັ່ງນີ້:

1) ການທົດສອບ Unit root ເພື່ອທົດສອບຄວາມນຶ່ງຂອງຕົວປ່ຽນອິດສະຫະ ແລະ ຕົວປ່ຽນຕາມທີ່ມາສາດ ວ່າຍວ ທີ່ Augmented Dickey-Fuller (ADF).

2) ນາຕົວປ່ຽນທີ່ມີການທົດສອບ Unit root ແລ້ວມາພິຈາລະນາຄວາມສາມພັນໄລຍະຍາວຕາມແນວທາງຂອງ Engle and Granger.

3) ເມື່ອພິຈາລະນາແບບຈາລອງມີຄວາມສາມພັນໄລຍະຍາວ ແລ້ວມາຄານວນຫາລັກສະນະການປັບຕົວໄລຍະສັ້ນ ດ້ວຍໃຊ້ວິທີ Error Correction Model (ECM).

- ສ່ວນທີ່ 2: ເພື່ອພະຍາກອນອັດຕາການຈະເລີນໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດເປັນການວິເຄາະໂດຍນາໃຊ້ ແບບຈາລອງ ARIMA (p,d,q) ເພື່ອຊອກຫາແບບຈາລອງທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດໃນການພະຍາກອນ.

3. ຜົນການສຶກສາ.

3.1 ຜົນກະທົບຂອງການດາເນີນນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາທີ່ມີຜົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງ ສປປລາວ.

1) ຜົນການທົດສອບ Unit root ດ້ວຍວິທີ ADF.

ຕາຕະລາງ 1: ຜົນການທົດສອບ Unit root ດ້ວຍວິທີ ADF

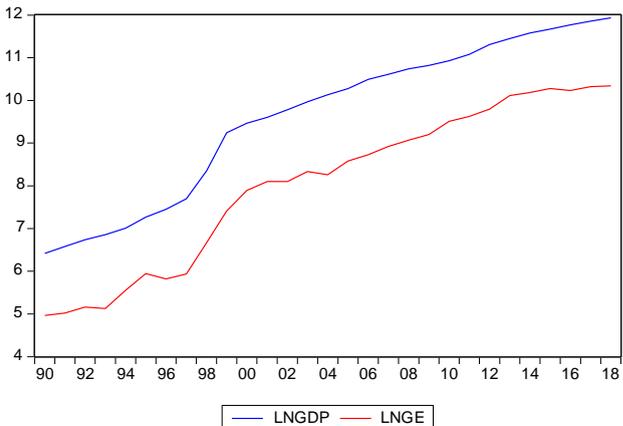
ຕົວປ່ຽນ	Unit root test	Prop	I(d)
LNNGDP	Trend and Intercept=1 st difference	0.0517	I(1)
LNNGE	Intercept=1 st difference	0.0123	I(1)
LNTR	Intercept=1 st difference	0.0368	I(1)
LNMS	Trend and Intercept=1 st difference	0.0287	I(1)
LNEX	None=1 st difference	0.0392	I(1)
MIR	Intercept=1 st difference	0.0000	I(1)

ຜົນການທົດສອບຕາຕະລາງ ພົບວ່າທີ່ລະດັບ order of integration=1 ທີ່ I(1) ຂອງຕົວປ່ຽນທຸກໆຕົວຢູ່ໃນ

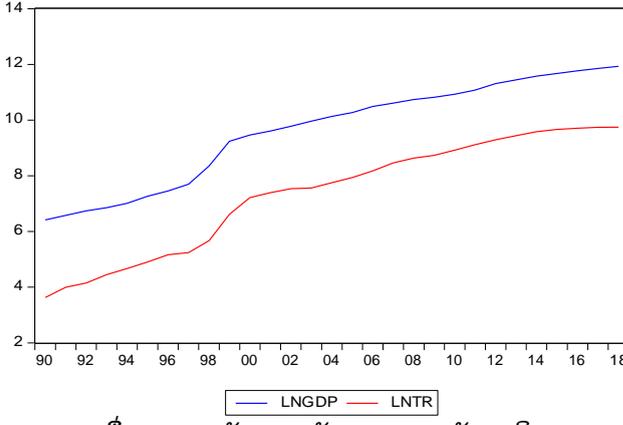
ລະດັບ 1st difference ດ່ຽວກັນກັບລາຍໄດ້ປະຊາດໃນລະດັບຄວນມເຊື້ອໜັ້ນ 90%, ສະແດງວ່າແບບຈາລອງສາມາດໄປທົດສອບຜົນກະທົບໄລຍະຍາວ ແລະ ໄລຍະສັ້ນໄດ້.

2) ຜົນການທົດສອບຄວາມສາມພັນຄວນນະພາບໄລຍະຍາວ (Cointegration Test).

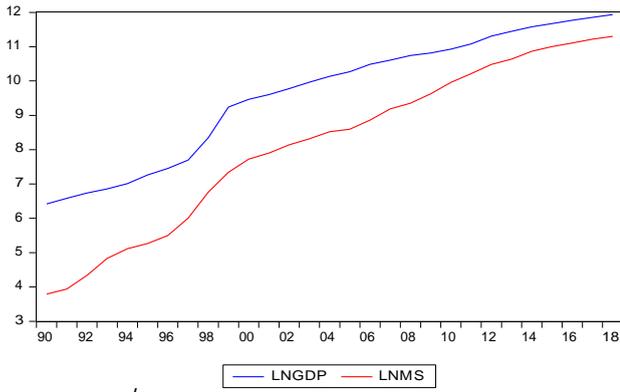
ຈາກການທົດສອບຄວາມສາມພັນຄວນນະພາບໄລຍະຍາວຂອງຂມ ນອະນ ແລະ ເວລາຕາມຂະບວນການ Cointegration ໂດຍນາຕົວປ່ຽນທີ່ຜ່ານການທົດສອບ Unit root ໃນລະດັບດຽວກັນມາພິຈາລະນາ ຮູບ Graph ດັ່ງຮູບລຸ່ມນີ້.

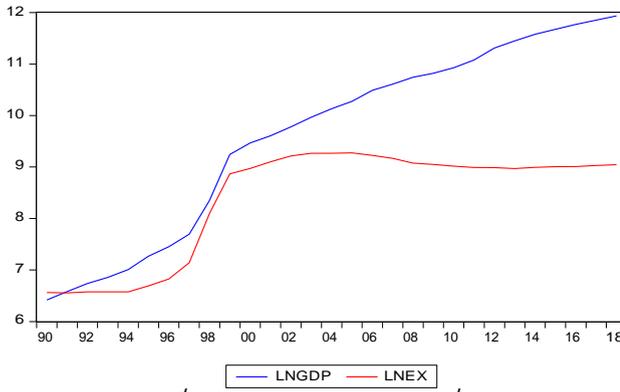
ຮູບທີ່ 1: ຜະລິດຕະພັນມວນລວມພາຍໃນປະເທດ(GDP) ກັບລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສປປລາວ.

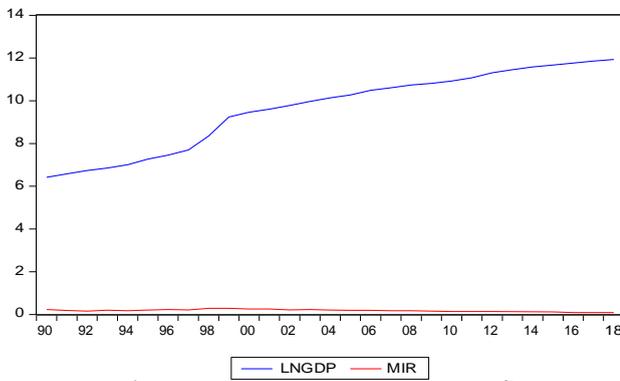
ຮູບທີ່ 2: GDP ກັບ ລາຍຮັບຈາກການເກັບພາສີ-ອາກອນຂອງລັດຖະບານ ສປປລາວ.

ຮູບທີ່3: GDP ກັບ ປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດຂອງ ສປປລາວ.

ຮູບທີ່4: GDP ກັບ ອັດຕາແລກປ່ຽນ.

ຮູບທີ່5: GDP ກັບ ອັດຕາເບ້ຍຂອງລູກຄ້າຊື້ນິດ.

ຈາກການພາລະນາ Graph ຂອງຕົວປຸງ ອິດສະຫະປະກອບລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ, ລາຍຮັບຂອງລັດຖະບານ, ປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດ ແລະ ອັດຕາແລກປ່ຽນມີຄວາມສາພັນດຸນນະພາບໄລຍະຍາວ (Cointegration) ກັບລາຍໄດ້ປະຊາຊາດ, ສ່ວນອັດຕາດອກເບ້ຍລູກຄ້າຕີບໍ່ມີຄວາມສາພັນໄລຍະຍາວກັບລາຍໄດ້ປະຊາຊາດ ຈຶ່ງຕັດຕົວປ່ຽນອັດຕາດອກເບ້ຍລູກຄ້າຊື້ນິດ ອອກຈາກແບບຈາລອງ ແລະ ດາເນີນການປະເມີນຄ່າຄວາມສາພັນໄລຍະຍາວໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$LN\text{GDP} = 1.716 + 0.305LN\text{GE}_t + 0.231LN\text{TR}_t$$

$$(7.719)^{***} \quad (2.593)^{***} \quad (1.887)^{**}$$

$$+ 2.556LN\text{MS}_t + 0.2004LN\text{EX}_t$$

$$(3.289)^{**} \quad (6.139)^{***}$$

$$R^2 = 0.9984 \quad \bar{R}^2 = 0.9982$$

$$F\text{-statistic} = 3,964.87 \quad DW = 0.927$$

$$\text{Prop}(F\text{-statistic}) = 0.00000$$

** ລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 95%
 *** ລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 99%

ຈາກຜົນການທົດສອບຄວາມສາພັນດຸນນະພາບໄລຍະຍາວ ເຫັນວ່າ $DW = 0.927$ ມີຄ່າ Autocorrelation ດັ່ງນັ້ນບໍ່ຈາເປັນຕ້ອງແກ້ໄຂບັນຫາ Autocorrelation ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ຄ່າຂອງ error ທີ່ໄດ້ບໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມສາພັນທີ່ແທ້ຈິງຂອງຕົວປ່ຽນອິດສະຫະ ແລະ ຕົວປ່ຽນຕາມ (ອິ້ນທອງ, 2003), ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງນຳຄ່າຂອງ error ຈາກສົມຜົນມາທົດສອບຄວາມສາພັນໄລຍະຍາວ (Cointegration) ໄດ້ດັ່ງນີ້:

ຕາຕະລາງ2: ຜົນການທົດສອບ Unit root ຄ່າ error

ຕົວປ່ຽນ	Unit root test	Prop	I(d)
error	none=level	0.0073	I(0)

ຈາກການທົດສອບເຫັນວ່າຄວາມຄົງທີ່ຂອງ error ພົບວ່າມີລັກສະນະນະນົງ (Stationary) ທີ່ລະດັບ Level ໂດຍບໍ່ມີ intercept and trend ດັ່ງນັ້ນສົມຜົນດັ່ງກ່າວມີຄວາມສາພັນໄລຍະຍາວ, ຈຶ່ງສາມາດອະທິບາຍຜົນກະທົບຂອງນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ເງິນຕາຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດໃນໄລຍະຍາວໄດ້ດັ່ງນີ້:

- ຄ່າສາປະສິດໂລກາລິດລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ມີຄ່າເທົ່າກັບ 0.305 ໝາຍຄວາມວ່າການດາເນີນເຄື່ອງມືນະໂຍບາຍການເງິນດ້ວຍລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ (GE) ປ່ຽນແປງໄປ 1% ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ (GDP) ຂອງ ສປປລາວ ປ່ຽນແປງເພີ່ມຂຶ້ນ 0.31% ທີ່ມີຄວາມສາຄັນທາງສະຖິຕິໃນລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 99%.

- ຄ່າສາປະສິດໂລກາລິດລາຍໄດ້ ຈາກການເກັບພາສີ-ອາກອນ ຂອງລັດຖະບານມີຄ່າເທົ່າກັບ 0.231 ໝາຍຄວາມວ່າການດາເນີນເຄື່ອງມືນະໂຍບາຍການເງິນດ້ວຍການເກັບພາສີ-ອາກອນ (TR) ປ່ຽນແປງໄປ 1% ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ (GDP) ຂອງ ສປປລາວ ປ່ຽນແປງເພີ່ມຂຶ້ນ 0.23% ທີ່ມີຄວາມສາຄັນທາງສະຖິຕິໃນລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 95%.

- ຄ່າສາປະສິດໂລກາລິດປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດຂອງ ສປປລາວ ມີຄ່າເທົ່າກັບ 2.556 ໝາຍ

ຄວາມວ່າການດາເນີນເຄື່ອງມືນະໂຍບາຍເງິນຕາຂອງ
 ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປລາວ ດ້ວຍການການິດປະລິມານເງິນ
 ໃນລະບົບເສດ (MS) ບ່ຽນແປງໄປ 1% ຈະສົ່ງຜົນ
 ໃຫ້ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ (GDP) ຂອງ
 ສປປລາວ ບ່ຽນແປງເພີ່ມຂຶ້ນ 2.56% ທີ່ມີຄວາມສາຄັນ
 ທາງສະຖິຕິໃນລະດັບຄວາມເຊື່ອໜັ້ນ 99%.

- ຄ່າສາປະສິດໂລກາລິດອັດຕາແລກປ່ຽນກີບຕໍ່ໂດ
 ລາ ມີຄ່າເທົ່າກັບ 0.2004 ໝາຍຄວາມວ່າການດາເນີນ
 ເຄື່ອງມືນະໂຍບາຍເງິນຕາຂອງທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ
 ດ້ວຍການອັດຕາແລກປ່ຽນໃນລະບົບໃນລະບົບທະນາຄານ
 ແລະ ສະຖາບັນການເງິນ (EX) ບ່ຽນແປງໄປ 1% (ເງິນ
 ກີບອ່ອນຄ່າ) ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານ
 ເສດຖະກິດ (GDP) ບ່ຽນແປງເພີ່ມຂຶ້ນ 0.20% ທີ່ມີ
 ຄວາມສາຄັນທາງສະຖິຕິໃນລະດັບຄວາມເຊື່ອໜັ້ນ 99%.

3) ຜົນການທົດສອບຄວາມສາພັນດຸນນະພາບໄລຍະສັ້ນ
 ຕາມແບບຈາລອງ ECM.

ຈາກການທົດສອບເຫັນວ່າແບບຈາລອງມີຄວາມ
 ສາພັນດຸນນະພາບໄລຍະຍາວ, ດັ່ງນັ້ນນາຕົວປ່ຽນອິດສະຫະ
 ແລະ ຕົວປ່ຽນຕາມມາທົດສອບໄລຍະສັ້ນເພື່ອກ້າວເຂົ້າສູ່
 ດຸນນະພາບໄລຍະຍາວໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\begin{aligned} \Delta I\&2\&GDP = &0.076 + &0.072\Delta LNGE_t \\ &(2.954)^{***} &(1.071)^{ns} \\ &+ 0.345\Delta LNTR_t - &0.038LNMS_t \\ &(4.467)^{***} &(-0.376)^{ns} \\ &+ 0.461LNEX_t - &0.248ECM_{t-1} \\ &(5.811)^{***} &(-1.578)^{**} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} R^2 = &0.9306 & \bar{R}^2 = &0.9148 \\ F\text{-statistic} = &58.98 & DW = &2.131 \\ \text{Prop}(F\text{-statistic}) = &0.00000 \end{aligned}$$

** ລະດັບຄວາມເຊື່ອໜັ້ນ 95%

*** ລະດັບຄວາມເຊື່ອໜັ້ນ 99%

ຈາກການທົດສອບຄ່າ DW = 2.131 ໃກ້ກັບ 2
 ສະແດງວ່າສົມຜົນການປັບຕົວໄລຍະສັ້ນບໍ່ເກີດບັນຫາ
 Autocorrelation, ແຕ່ການດາເນີນນະໂຍບາຍການເງິນ
 ທາງດ້ານການໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ແລະ ການດາເນີນ
 ນະໂຍບາຍເງິນຕາໃນດ້ານການການິດປະລິມານເງິນໃນ
 ລະບົບເສດຖະກິດບໍ່ມີຜົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານ
 ເສດຖະກິດຂອງ ສປປລາວ ຈຶ່ງຕັດຕົວປ່ຽນອອກຈາກແບບ
 ຈາລອງ ແລະ ປະເມີນສົມຜົນໃໝ່ໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\begin{aligned} \Delta I\&2\&GDP = &0.0735 + &0.3686\Delta LNTR_t \\ &(4.4839)^{***} &(5.7333)^{***} \\ &+ 0.4736\Delta LNEX_t - &0.2486ECM_{t-1} \\ &(8.8389)^{***} &(-1.7241)^* \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} R^2 = &0.9263 & \bar{R}^2 = &0.9170 \\ F\text{-statistic} = &100.49 & DW = &2.1124 \\ \text{Prop}(F\text{-statistic}) = &0.00000 \end{aligned}$$

* ລະດັບຄວາມເຊື່ອໜັ້ນ 90%

*** ລະດັບຄວາມເຊື່ອໜັ້ນ 99%

ຈາກສຜນເຊ ງສາປະສອງ ECM ມຄ່າ
 0.2486 ໝາຍຄວາມວ່າຄວາມໄວຂອງການປັບຕົວໄລຍະ
 ສັ້ນຂອງເຄື່ອງມືນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍ
 ເງິນຕາ ມີຄວາມບ່ຽງເບນໄປຫາຈຸດດຸນນະພາບໄລຍະຍາວ
 ໃນອັດຕາ 24.86% ທີ່ມີວິໄນຄວາມສາຄັນທາງສະຖິຕິໃນ
 ລະດັບຄວາມເຊື່ອໜັ້ນ 90% ແລະ ສາມາດອະທິບາຍການ
 ປັບຕົວດຸນນະພາບໄລຍະສັ້ນໄດ້ດັ່ງນີ້:

- ຄ່າສາປະສິດໂລກາລິດລາຍໄດ້ຈາກການເກັບ
 ພາສີ-ອາກອນ ຂອງລັດຖະບານ ມີຄ່າເທົ່າກັບ 0.3686 ໝາ
 ຍຄວາມວ່າການດາເນີນເຄື່ອງມືນະໂຍບາຍການເງິນດ້ວຍ
 ການເກັບ ພາສີ-ອາກອນ (TR) ປີນີ້ທຽບກັບປີຜ່ານມາ
 ເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານ
 ເສດຖະກິດ (GDP) ຂອງ ສປປ ລາວ ບ່ຽນແປງເພີ່ມຂຶ້ນ
 0.36% ທີ່ມີຄວາມສາຄັນທາງສະຖິຕິໃນລະດັບຄວາມເຊື່ອ
 ໜັ້ນ 99%.

- ຄ່າສາປະສິດໂລກາລິດອັດຕາແລກປ່ຽນກີບຕໍ່ໂດ
 ລາ ມີຄ່າເທົ່າກັບ 0.4736 ໝາຍຄວາມວ່າການດາເນີນ
 ເຄື່ອງມືນະໂຍບາຍເງິນຕາດ້ວຍອັດຕາແລກປ່ຽນກີບຕໍ່ໂດ
 ລາ (EX) ປີນີ້ທຽບກັບປີທີ່ຜ່ານມາເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຈະສົ່ງຜົນ
 ໃຫ້ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ (GDP) ຂອງ
 ສປປ ລາວ ບ່ຽນແປງເພີ່ມຂຶ້ນ 0.47% ທີ່ມີຄວາມສາຄັນ
 ທາງສະຖິຕິໃນລະດັບຄວາມເຊື່ອໜັ້ນ 99%.

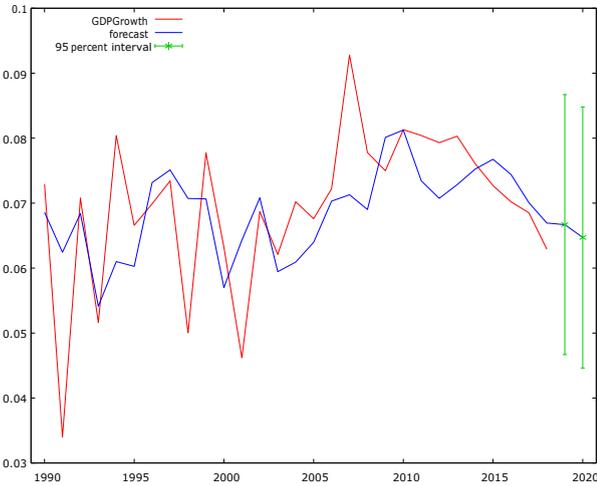
3.2 ການພະຍາກອນອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວທາງ ດ້ານ
 ເສດຖະກິດດ້ວຍແບບຈາລອງຂອງ ARIMA.

ຈາກການທົດສອບຜົນການທົດສອບ Unit root
 ຂອງອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດ
 (GDP Growth=GDPG) ຂອງ ສປປລາວ ທ ລະດັບ
 order of integration=0 ທີ່ I(0) ຈ ງຕ ອງໃຊ ກແບບ
 ຈາລອງ ARIMA (p,0,q) ທ ARIMA (p,q), ເມື່ອ
 ພ າລະນາຄ າພາລາມ ເຕີຂອງຕ ວປ ງນດ ວຍວ ທີ
 Correlogram ຂອງ AR(p) ຢູ່ໃນ PACF ເຫັນວ່າປະກົດ
 ຢູ່ໃນແຫ່ງທີ່ 2 ນັ້ນຄື AR(2) ແລະ MR(q) ຢູ່ໃນ ACF
 ເຫັນວ່າປະກົດຢູ່ໃນແຫ່ງທີ່2ນັ້ນຄື MR(2), ສະນັ້ນແບບ
 ຈາລອງ ARMA (2,2) ແຕ່ເມື່ອກວດສອບແບບຈາລອງ
 ຍັງບໍ່ເໝາະສົມເນື່ອງຈາກຄ່າສາປະສິດຂອງ AR(2) ບໍ່ມີ
 ວິໄນທາງສະຖິຕິ, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງການິດແບບຈາລອງໃໝ່

ARMA (1,2), ARMA (2,1), ຈາກການພິຈາລະນາຄ່າຂອງ SIC/AIC/HQIC ທີ່ນ້ອຍທີ່ສຸດຄືແບບຈາລອງ ARMA (1,2) ຈຶ່ງເປັນແບບຈາລອງທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດ ແລະ ສາມາດພະຍາກອນອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານຖະກິດປີ 2019-2020 ໄດ້ສົມຜົນພະຍາກອນດັ່ງນີ້:

$$\hat{GDPG} = 0.0677 + 0.6426GDPG_{t-1} - 0.7389\varepsilon_{t-1} + 0.5776\varepsilon_{t-2}$$

(15.57)*** (2.618)***
 (-2.934) (2.798)***

ຮູບທີ່ 6: ອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດ
 ຕາຕະລາງ 3: ອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດປີ 2019-2020.

ໄຕມາດ	ອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດ	std. error
2019	0.066692 ≈ 6.67%	0.01021
2020	0.064715 ≈ 6.47%	0.01021

4. ວິພາກຜົນ.

ຈາກການສຶກສາພົບວ່າເຄື່ອງມືນະໂຍບາຍການເງິນດ້ວຍການການດາເນີນລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານການມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດໄລຍະຍາວແຕ່ບໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຕົວໄລຍະສັ້ນ, ສະແດງວ່າການໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານສປປລາວ ເພື່ອພັດທະນາ ພື້ນຖານໂຄງຮ່າງທາງເສດຖະກິດໄລຍະຍາວເປັນສ່ວນໃຫຍ່, ສະນັ້ນລັດຖະບານຕ້ອງໃຊ້ຈ່າຍເງິນໃຫ້ເໝາະສົມກັບລາຍໄດ້ເພື່ອຈະບໍ່ໃຫ້ເພີ່ມພາລະການເກັບລາຍໄດ້ຈາກ ພາສີ-ອາກອນ ແລະ ການກໍ່ໜີ້ສິນເພີ່ມຂຶ້ນ, ນອກຈາກນັ້ນການໃຊ້ຈ່າຍເພື່ອການລົງທຶນແຕ່ລະໂຄງການຂອງລັດຖະບານບໍ່ຕ້ອງເປັນການແຂ່ງຂັນ ແລະ ແຍ້ງຊັບພະຍາກອນຈາກພາກເອກະຊົນຫາຍເກີນໄປ.

ຈາກການສຶກສາພົບວ່າເຄື່ອງມືນະໂຍບາຍການເງິນດ້ວຍການເກັບ ພາສີ-ອາກອນ ຂອງລັດຖະບານການມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດໃນໄລຍະຍາວ ແລະ ໄລຍະສັ້ນ, ສະນັ້ນດາເນີນນະໂຍບາຍການຄັງໃນການເກັບ ພາສີ-ອາກອນ ຂອງ ລັດຖະບານຕ້ອງໃຫ້ເໝາະສົມ ແລະ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບພາວະເສດຖະກິດໃນປະຈຸບັນ ແລະ ອານາຄົດ ເຊັ່ນ: ລັດຖະບານຕ້ອງການພະຍາກອນເສດຖະກິດໃນອານາຄົດສູງຂຶ້ນແຕ່ການເກັບ ພາສີ-ອາກອນ ຫ ເພີ່ມອັດຕາ ພາສີ-ອາກອນ ເພີ່ມຂຶ້ນກໍຈະໃຫ້ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການດາລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ, ການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນ ແລະ ການບລິໂພກຫລົງ ເຫດຜົນເນື່ອງຈາກ ສປປລາວ ຍັງມີຖານະເປັນປະເທດຄ້ອຍພັດທະນາ.

ຈາກການສຶກສາພົບວ່າເຄື່ອງມືນະໂຍບາຍເງິນຕາດ້ວຍການການິດປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດຂອງສປປລາວ ມ ຜ ນກະທ ບຕ ານຂະຫຍາຍຕ ວທາງເສດຖະກິດໃນໄລຍະຍາວ ແລະ ໄລຍະສັ້ນ ຄືການການິດອັດຕາແລກປ່ຽນ, ດັ່ງນັ້ນເມື່ອທະນາຄານແຫ່ງ ສປປລາວ ການິດອັດຕາແລກປ່ຽນຕ້ອງປະເມີນ ແລະ ວິເຄາະພາວະເສດຖະກິດໃນຊ່ວງທີ່ມີພາວະເງິນເຟີ້ ຫຼື ເງິນຜິດ ແລ້ວຈຶ່ງການິດອັດຕາແລກປ່ຽນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບພາວະເສດຖະກິດໃນເວລາຊ່ວງນັ້ນ ເຊັ່ນ: ໃນເວລາເກີດເງິນເຟີ້ ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຄວນປັບອັດຕາແລກປ່ຽນຫລົງ.

- ຈາກການພະຍາກອນອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງ ສປປລາວ ດ້ວຍແບບຈາລອງ ARMA (1;2) ໃນປີ 2019-2020 ເຫ ນວ າການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງ ສປປລາວ ມີແນວໂນ້ມຫ ດລົງ, ສະນັ້ນລັດຖະບານຄວນນາໃຊ້ນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງໃນທິດທາງດຽວກັນ ເຊັ່ນ: ລັດຖະບານຕ້ອງການກະຕຸ້ນເສດຖະກິດຕ້ອງດາເນີນນະໂຍບາຍການເງິນຜ່ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ການເກັບ ພາສີ-ອາກອນ ຂອງລັດຖະບານເພື່ອເປັນການກະຕຸ້ນການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນ ແລະ ດາເນີນນະໂຍບາຍການເງິນຜ່ານອັດຕາແລກປ່ຽນໃຫ້ ເໝາະກັບການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ ແລະ ການບລິໂພກສູງຂຶ້ນ.

5. ສະຫບ.

ຈາກການສຶກສາຜົນກະທົບຂອງນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາຜ່ານການດາເນີນລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ, ການເກັບ ພາສີ-ອາກອນ, ການການິດປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດ ແລະ ການການິດ

ອັດຕາແລກປ່ຽນມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງ
ດ້ານເສດຖະກິດຂອງ ສປປລາວ ໃນໄລຍະຍາວ, ສ່ວນ
ການດາເນີນນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາ
ຜ່ານ ການເກັບ ພາສີ-ອາກອນ ແລະ ການການິດອັດຕາ
ແລກປ່ຽນມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວ
ທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງ ສປປລາວ ໃນໄລຍະສັ້ນເຊິ່ງມີ
ຄວາມບ່ຽງເບນໄປຫາຈຸດດຸນນະພາບໄລຍະຍາວມີອັດຕາ
24.86%.

ເມື່ອພະຍາກອນອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວທາງ
ດ້ານຖະກິດປີ 2019-2020 ດ້ວຍແບບຈາລອງ ARMA
(1,2) ເຫັນວ່າການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງ
ສປປລາວ ມີແນວໂນ້ມຫວັດສິດ, ສະນັ້ນແລ້ວລັດຖະບານ
ຄວນນຳໃຊ້ນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາ
ໂດຍສະເພາະຜົນກະທົບໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວໃຫ້ເໝາະ
ສົມເພື່ອເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງມີ
ສະຖຽນລະພາບ.

6. ຄາຂອບໃຈ.

ຂສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນ ແລະ ຄາຂອບໃຈມາຍັງ
ຄະນະນາມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະ
ໜູນການວິໄຈ, ຂອບໃຈມາຍັງຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ
ການທ່ອງທ່ຽວ ທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ, ແນະນາ ແລະ
ໃຫ້ຂໍ້ມູນໃນການວິໄຈຄັ້ງນີ້.

7. ເອກະສານອ້າງອີງ.

ບົດລາຍງານເສດຖະກິດປະຈຳປີ 1990-2018, ທະນາຄານ
ແຫ່ງ ສປປ ລາວ, [ອອນໄລ໌], 2020. [ຄົ້ນຫາວັນທີ
23 ມັງກອນ 2020]. ຄົ້ນຫາຈາກ:

https://www.bol.gov.la/financial_statistics

ບົດລາຍຕົວຊີ້ວັດຂອງທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (ADB
Key Indicators) ແຕ່ປີ 1990-2018 [ອອນໄລ໌],
2020. [ຄົ້ນຫາວັນທີ 19 ມັງກອນ 2020]. ຄົ້ນຫາ
ຈາກ:

[https://kidb.adb.org/kidb/sdbsCountryView/
countryViewResult?selectedCountryId=112](https://kidb.adb.org/kidb/sdbsCountryView/countryViewResult?selectedCountryId=112)

ພູເພັດ ກ້ຽວພິລາລົງ, ບຸນມິ ອິນທະເກສອນ, ຄານິກອນ ສີ
ປະເສດ ແລະ ມຸນິກ ບຸນຍະລາສີ (2016) ການນຳໃຊ້
ໂປຣແກຣມ Eviews ສາລັບເສດຖາມິຕິ. ຈັດພິມ
ໂດຍມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ. ໜ້າທີ 124, 142,
318.

ອັນທອງ, ອັກຄະຣະພົງ. (2003). ຄູ່ມືການນຳໃຊ້
Eviews ເພື່ອການວິເຄາະ Unit root,

Cointegration ແລະ ECM, ສະຖາບັນ
ວິທະຍາສາດສັງຄົມ, ມະຫາວິທະຍາໄລຊຽງໃໝ່.

Avila and Strauch (2003) Fiscal policy and long
term Economy growth in Europe Working
Paper series, Frankfurt, Germany:
European central Bank.

Koraput Boomruenya (2007) A testing
Relationship between Fiscal and Economic
Growth of Thailand.

Musgrave, Richard A and Musgrave, Peggy
B.1989. Public Finance in Theory and
Practice. New York: McGraw-Hill.

Piyanan Kunjaetong (2004) Fiscal policy and
Economy growth of Thailand, Master
degree Thesis, Ramkhamhaeng University,
Thailand.

Tanapoom Kooprasertying (2009) Impact of
Fiscal and Monetary policies'
implementary on Economic growth of
Thailand.

Theutthoune Soukaloun (2001) Fiscal and
Money Policy of Lao. PDR, Master degree
Thesis, Chiangmai University, Thailand.